

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.12.2012
COM(2012) 784 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Програма в областта на цифровите технологии за Европа: цифровите технологии
— двигател на европейския икономически растеж**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2012) 446 final}

{SWD(2012) 447 final}

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Програма в областта на цифровите технологии за Европа: цифровите технологии
— двигател на европейския икономически растеж**

(текст от значение за ЕИП)

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	4
2.	Европейска икономика без граници — цифровият единен пазар	7
3.	Ускоряване на иновациите в общественния сектор.....	9
4.	Търсене и предлагане на високоскоростен интернет	10
5.	Изчислителни облаци	12
6.	Доверие и сигурност	12
7.	Предприемачите и ИКТ за работни места и умения	14
8.	Отвъд рамките на научните изследвания, развойната дейност и иновациите: отраслова програма за главните базови технологии	15
9.	Изпълнение и управление	16
10.	Заклучение	17

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Устойчивият икономически растеж и конкурентоспособността на Европа в бъдеще зависят до голяма степен от това, дали тя ще успее да се възползва от цифровата революция в цялото ѝ многообразие. Информационните и комуникационните технологии (ИКТ) оказват все по-силно влияние върху всички сфери на обществото и икономиката. Смята се, че половината от растежа на производителността се дължи на инвестиции в ИКТ. Преносът на данни по интернет се удвоява на всеки 2—3 години, а по мобилни мрежи — всяка година. Очаква се до 2015 г. броят на безжично свързаните устройства в света да достигне 25 милиарда, след което до 2020 г.¹ да се удвои на 50 милиарда. Между 2012 и 2018 г. преносът на данни по мобилни мрежи ще нарасне 12 пъти, а преносът на данни чрез смартфони — 14 пъти². В ИКТ в различни сектори в Европа работят над 4 милиона души и въпреки кризата техният брой се увеличава с 3 % годишно. Интернет дава възможност на хората да творят и да споделят идеите си. Благодарение на него се създава ново съдържание, появяват се нови предприемачи, разкриват се нови пазари. Информационните и комуникационните технологии имат огромен потенциал, който може да се използва за структурни преобразувания на пазарите за обществени поръчки, каквито са здравеопазването, енергетиката, обществените услуги и образованието.

Европейският съюз в момента обаче не заема най-изгодната позиция, за да се възползва от напредъка в цифровите технологии. Той рискува да изостане в световен мащаб по отношение на конкурентоспособността, икономическия растеж и общественото развитие. Въпреки увеличаващата се безработица, и то особено сред младите хора, към 2015 г. в сектора на ИКТ ще има незаети между 700 000 и 1 000 000 привлекателни работни места³. Инвестициите на ЕС във високоскоростен интернет засега не са достатъчно динамични, докато другаде по света той вече се превръща в норма. Така например, абонамент за високоскоростна влакнестооптична връзка с интернет имат 57 % от домакинствата в Южна Корея и 42 % от домакинствата в Япония⁴. В Китай само през тази година достъп до интернет ще получат 34 милиона домакинства⁵. Европейските инвестиции в мобилни мрежи от четвърто поколение представляват само малка част от световните инвестиции в тази област. Репутацията на Европа като „мобилен континент“ бързо избледнява, тъй като забавеното разпределяне на мобилния спектър в ЕС възпрепятства оползотворяването на възможностите, създадени от новите мобилни услуги. Цифровият единен пазар все още е раздробен, като инфраструктурите за обществени услуги и електронна търговия в голяма степен се ограничават до националните територии. Инвестициите в научни изследвания, развойна дейност и иновации от страна както на обществения сектор, така и на отрасъла, изостават значително от поставените цели⁶.

¹ (Интернет на нещата, Cisco, 2011 г.).

² [Ericsson Mobility Report, 2011](#) (Доклад за мобилността, Ericsson, 2011 г.).

³ [eSkills Monitor study, European Commission 2009](#) (Изследване върху уменията в областта на ИКТ, Европейска комисия, 2009 г.).

⁴ [FTTH Council global ranking 2012](#) (Световна класация за 2012 г., изготвена от асоциацията с нестопанска цел Fiber-to-the-Home („Оптични влакна до дома“)).

⁵ В рамките на проекта „Широколентов Китай“ ([broadband China](#)).

⁶ [European Commission \(2012\) PREDICT 2012 - An Analysis of ICT R&D - EU & beyond](#) — Европейска комисия (PREDICT 2012 — Анализ на научноизследователската и развойна дейност в ЕС и извън него).

ЕС не може да си позволи да бездейства в която и да било от посочените области. През 2010 г. като неразделна част от стратегията „Европа 2020“ беше приета Програмата в областта на цифровите технологии за Европа⁷, чиято цел е тези недостатъци да се преодолеят, като се стимулира цифровата икономика и чрез ИКТ се потърсят отговори на предизвикателствата пред обществото. Впоследствие Европейският съвет и Европейският парламент призоваха за по-нататъшно укрепване на водещата роля на Европа в областта на цифровите технологии и за доизграждане на цифровия единен пазар до 2015 г.⁸

В общи линии, Програмата в областта на цифровите технологии изпълнява своите цели. От нейния старт до момента са постигнати убедителни резултати. Редовното ползване на интернет нараства постоянно, особено сред групите в неравностойно положение. Непрекъснато намалява броят на гражданите, които никога не са ползвали интернет. Аналогично, продължава да се увеличава броят на покупките по интернет, макар темповете на растеж на трансграничната електронна търговия да са все още твърде бавни. Важно е да се отбележи, че започва да навлиза високоскоростният интернет, включително свръхбързите връзки със скорост над 100 Mbps. При все това, между отделните държави членки все още се наблюдават сериозни различия⁹.

Независимо от отбелязаните успехи, непрекъснатото развитие на пазара и технологиите изисква постоянни усилия за постигане на благоприятен цикъл, при който инфраструктурата, съдържанието, услугите, пазарът и иновациите взаимосвързано повишават производителността и ускоряват икономическия растеж. Цифровият единен пазар все още не е реалност, а темповете на развитие на държавите членки в това отношение значително се различават. Това предполага да се стимулират инвестициите в мрежи и технологии за достъп от следващо поколение и да се намалят разходите за разгръщане на мобилна и стационарна инфраструктура за широколентов интернет. За да се оправдаят тези инвестиции, от особена важност са предлагането и търсенето на съдържание и услуги на ефективен цифров единен пазар, което изисква по-нататъшно уеднаквяване на неговите правила, ползвайки за тази цел по-често регламенти, отколкото директиви. Икономическият растеж е неразривно свързан с иновациите. Нужен е гъвкав подход за широко разпространение на решения на базата на ИКТ чрез частно-публични партньорства и подкрепа за местни инициативи.

Средствата за комуникация вече са тясно комбинирани като функционални възможности, което води до промяна в традиционните вериги на създаване на стойност. Наличното количество на съдържание и данни нараства лавинообразно. Изчислителните облаци предлагат съвършено нови възможности за потребителите и предприятията и, в частност, за малките и средните предприятия. Достъпът до интернет все по-често се осъществява чрез мобилни устройства, което дава тласък за развитието на нови сектори, като например мобилните приложения.

Интернет преобразява и жизнения цикъл на продуктите и услугите. Новостите в управлението на веригите на доставка и в логистиката се отразяват положително върху производствените отрасли. Внедряването на най-новите информационни и комуникационни технологии може да революционизира здравеопазването и да придаде много по-индивидуализиран характер на грижите за пациентите и на услугите за

⁷ [COM\(2010\) 245/2.](#)

⁸ [Заключения на Европейския съвет от 28—29 юни 2012 г.](#) („Пакт за растеж и работни места“) и [заклученията от 1—2 март 2012 г.](#)

⁹ Вж. [SEC \(2012\)180.](#)

специалистите при по-ниски разходи. Интернет икономиката предизвиква безпрецедентно повишаване на ефективността на всички производствени процеси, благодарение на което се освобождават ресурси за нови инвестиции и развитие и се осъществява ново разделение на труда, което стимулира творчеството, уменията и специализацията. Икономиката обаче става силно зависима от интернет, поради което нараства заплахата от киберпрестъпност и кибератаки. Това, от своя страна, може да подкопае доверието на хората в интернет.

Предвид тези констатации, чрез настоящото съобщение вниманието на Програмата в областта на цифровите технологии се пренасочва към по-ефективно стимулиране на цифровата икономика чрез взаимно допълващи се мерки в следните ключови области:

- засилване на европейската цифрова икономика без граници, с което да се създаде най-големият и най-разнообразният цифров единен пазар на цифрово съдържание и услуги в световен мащаб, като същевременно изцяло се гарантират правата на потребителите и създателите на цифрово съдържание;
- ускоряване на иновациите в обществения сектор чрез внедряване на оперативно съвместими информационни и комуникационни технологии и усъвършенстване на обмяната и използването на информация;
- възстановяване на водещите позиции в световен мащаб в мрежовите услуги чрез стимулиране на частни инвестиции във високоскоростни широколентови стационарни и мобилни мрежи, основано на правна предсказуемост, подобро планиране и целево финансиране от частни и обществени източници на равнище ЕС и на национално равнище;
- насърчаване на сигурна и надеждна интернет среда за потребителите и операторите въз основа на засилено европейско и международно сътрудничество в отговор на глобалните заплахи;
- създаване на последователна нормативна уредба и на условия за предоставяне на услуги, базирани в изчислителни облаци, благодарение на което Европа да се превърне в най-големия в света пазар на ИКТ, основани на изчислителни облаци;
- осигуряване на благоприятна среда за трансформация на традиционния бизнес и поощряване на новаторски предприятия, осъществяващи дейност по интернет; задълбочаване на знанията и уменията за работа с информационни и комуникационни средства и технологии, за да се изравнят търсенето и предлагането на специалисти в областта на ИКТ;
- въвеждане на амбициозна политика за стратегически научни изследвания и иновации за промишлена конкурентоспособност въз основа на главни базови технологии.

Започнатите дейности по първоначалната Програма в областта на цифровите технологии ще бъдат осъществени, като същевременно в посочените седем сфери са необходими продължаване на усилията и целенасочени действия. С настоящото съобщение се предлага пакет от мерки в подкрепа на едно основно преобразуващо действие от всяка област. Мерките могат да се различават по характер и замисъл, като

целта е да се оптимизира въздействието във всяка конкретна област на политика. За постигане на пълноценен ефект те следва да бъдат допълнени от други действия, както е описано в мерките по-долу.

В резултат на цялостното прилагане на актуализираната Програма в областта на цифровите технологии, през следващите осем години европейският БВП следва да нарасне с 5 %, или 1500 евро на глава от населението, като се увеличат инвестициите в ИКТ, усъвършенстват се компютърните умения на работната сила и се реформира нормативната уредба на интернет икономиката¹⁰. Освен това, по този начин в краткосрочен план ще бъдат създадени 1,2 милиона работни места в строителството на инфраструктура¹¹, като се очаква в дългосрочна перспектива този брой да достигне 3,8 милиона работни места в икономиката като цяло¹². Очаква се също така внедряването на свързани с интернет процеси да се изрази в сериозно повишаване на производителността в традиционните отрасли.

2. ЕВРОПЕЙСКА ИКОНОМИКА БЕЗ ГРАНИЦИ — ЦИФРОВИЯТ ЕДИНЕН ПАЗАР

Поради своя характер цифровата икономика няма граници. Европейският цифров единен пазар обаче е разпокъсан от разнообразно прилагани национални правила и от различия в пазарните практики. Предполага се, че ако делът на електронната търговия в цялата търговия на дребно нарасне до 15 % и се премахнат препятствията в единния пазар, общата полза за благосъстоянието на потребителите ще възлезе на около 204 милиарда евро, което се равнява на 1,7 % от БВП на ЕС¹³.

Европейската комисия ще продължи енергичните си усилия за решаване на проблемите, произлизащи от тази разпокъсана система, за да създаде възможности за развитието на пълноценен цифров единен пазар. Тя вече изпълни своя дял в редица дейности по Програмата в областта на цифровите технологии за Европа, набелязани в рамките на приоритета във връзка с цифровия единен пазар, включително предложенията за законодателни актове относно повторната употреба на информацията в общественния сектор¹⁴, общото европейско договорно право¹⁵, решаването онлайн на потребителски спорове¹⁶, защитата на данни¹⁷, електронната идентификация и електронния подпис¹⁸, както и колективното управление на авторски права¹⁹. Наложително е тези предложения да се приемат и приложат, като се отстранят оставащите препятствия пред трансграничните трансакции по интернет. Електронната търговия, и особено трансграничната електронна търговия, следва да бъде засилена, като се следват предложенията, съдържащи се в плана за действие във връзка с

¹⁰ [Capturing the ICT dividend, Oxford Economics Research, 2011](#) (Оползотворяване на потенциала на ИКТ, Oxford Economics Research, 2011 г.).

¹¹ [Impact of Broadband on the Economy: Research to Date and Policy Issues](#) (Влиянието на широколентовия достъп до интернет върху икономиката: актуални изследвания и въпроси на политиката, Международен съюз по далекосъобщения, април 2012 г.).

¹² [Quantitative estimates of the demand for cloud computing in Europe and the likely barriers to up-take, IDC 2012](#) (Количествени оценки на търсенето на изчислителни облаци в Европа и вероятни бариери за навлизане), IDC, 2012 г.

¹³ [COM\(2011\) 942.](#)

¹⁴ [COM\(2011\) 877.](#)

¹⁵ [COM\(2011\) 636.](#)

¹⁶ [COM\(2011\) 794.](#)

¹⁷ [COM\(2012\) 09.](#)

¹⁸ [COM\(2012\) 238.](#)

¹⁹ [COM\(2012\) 372.](#)

електронната търговия²⁰, Зелената книга „Към интегриран европейски пазар за картови, интернет и мобилни плащания“²¹ и Европейската програма за потребителите²². Потребителите следва да имат възможност по-лесно да сравняват цените, качеството и екосъобразността на стоките и услугите. До 2014 г. Комисията ще разработи насоки, с които да подпомогне правоприлагащите органи при въвеждането на нормативните разпоредби на ЕС относно изискванията към информацията за потребителите и Директивата за правата на потребителите²³.

През 2013 г. освен това реформата на данъка върху добавената стойност в ЕС ще включи изравняване на данъчните ставки за цифрово съдържание с тези за подобни физически стоки, като например електронни или печатни книги.

Цифровият единен пазар ще бъде подхранен от свободното движение на данни и предлагането на съдържание и услуги, както и достъпа до тях. Освен предложеното преразглеждане на Директивата относно повторната употреба на информацията в общественения сектор Комисията ще изготви предложения с цел укрепване на европейския сектор за генериране, съхранение и разпространение на данни. В тях ще се разгледат въпроси, свързани с общите условия за лицензиране и прилагането на правила за таксуване, с което да се позволи данните, които са публично достояние, да се използват за създаване на онлайн съдържание.

Що се отнася до творческото съдържание, авторското право е универсално средство за възнаграждаване на творците. Въпреки безспорните си предимства, интернет и цифровата революция поставят на изпитание нормативната уредба на авторското право и сродните му права. Това налага въз основа на пазарни проучвания, оценки на въздействието и разработване на правни разпоредби да бъде завършен текущият преглед на политиката на ЕС в областта на авторското право, за да може през 2014 г. да бъде взето решение дали да се представят предложения за законодателна реформа. Анализът ще обхване следните елементи: териториалност във вътрешния пазар; уеднаквяване на нормативната уредба на авторското право в цифровата ера, преглед на свързаните с него ограничения и изключения; раздробеност на пазара на ЕС по отношение на авторското право; начини за подобряване на ефективността и ефикасността на правоприлагането, като същевременно се укрепи неговата легитимност в по-широкия контекст на реформата на авторското право и сродните му права.

Успоредно с това, през 2013 г. ще започне структуриран диалог със заинтересованите страни по шест теми, по които е необходимо да се постигне бърз напредък: (i) трансгранична преносимост на цифровото съдържание; (ii) съдържание, създадено от потребителите; (iii) извличане на информация от бази данни и текстове; (iv) такси за копирането за лично ползване; (v) достъп до аудио-визуални произведения; и (vi) културно наследство. Резултатите от този диалог ще бъдат оповестени през декември 2013 г.

В дискусиата за все по-честото комбиниране на отделни видове аудио-визуални медийни услуги ще бъдат включени и част от отговорите по Зелената книга относно онлайн разпространението на аудио-визуални произведения, които ще бъдат

²⁰ [COM\(2011\) 942.](#)

²¹ [COM\(2011\) 941.](#)

²² [COM\(2012\) 225.](#)

²³ [Директива 2011/83/ЕС](#)

представени през пролетта на следващата година. В началото на 2013 г. този въпрос ще бъде поставен на обсъждане и чрез зелената книга „Подготовка за един свят на комбинирани аудио-визуални технологии: растеж, творчество, ценности“. Според прогнозите, към 2016 г.²⁴ около 570 милиона жилища по цял свят ще разполагат с устройства с вградена връзка с интернет (телевизори, четци за Blu-Ray, телевизионни приставки, конзоли за видеоигри, маршрутизатори за мултимедийно съдържание). Ето защо отстраняването на технологичните, договорните и регулаторните проблеми, свързани с комбинираните медийни услуги, може да донесе значителни ползи.

Основно преобразуващо действие: Приключване на текущия преглед на нормативната уредба на авторското право и сродните му права чрез разработване на правни разпоредби, с оглед през 2014 г. да бъде взето решение дали да се представят предложения за законодателна реформа и да се потърси отговор на свързаните с авторското право въпроси, по които е необходимо да се постигне бърз напредък, посредством структуриран диалог със заинтересованите страни.

3. УСКОРЯВАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ В ОБЩЕСТВЕНИЯ СЕКТОР

Мерките за строги икономии, промените в демографията, нарастващите енергийни разходи и целите за равнища на емисиите налагат ЕС да търси новаторски начини за предоставяне на обществени услуги. Благодарение на ИКТ, тези начини могат да бъдат по-ефикасни, по-ефективни и ориентирани към улесняване на гражданите и предприятията. Важен фактор в това отношение е ефективното използване на оперативно съвместими цифрови технологии, позволяващи обмен и обработка на данни в реално време. Само чрез електронно възлагане на обществени поръчки могат да се спестят 100 милиарда евро годишно²⁵, а електронното административно обслужване може да намали разходите на администрацията с 15—20 %. Повторната употреба на данните от общественния сектор ще засили правомощията на гражданите, ще стимулира развитието на предприятията и ще има икономическо изражение от 140 милиарда евро. Използването на ИКТ за оптимизиране на управлението на енергийната система (както на мрежата, така и на потреблението) може също да намали нуждите от инвестиции в инфраструктура и експлоатационните разходи в енергийния сектор с милиарди евро и едновременно с това да спомогне за декарбонизацията на електроенергийния сектор. Поради застаряването на населението най-големите разходи на социалната държава в бъдеще ще бъдат свързани със здравеопазването. Според прогнозите въвеждането на ИКТ и телемедицината би повишило ефикасността на здравеопазването с 20 % и значително би подобрило качеството на живот на пациентите.

Комисията представи План за действие за електронно здравеопазване за периода до 2020 г.²⁶ в подкрепа на необходимия преход в рамките на здравния сектор, с цел да се даде възможност на гражданите да управляват и обменят своите данни по най-ефективен начин, да се увеличи ефикасността на електронното здравеопазване и да се насърчи съчетаването на организационни и технологични иновации. При цялостното разгръщане на Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве²⁷ към 2015 г. интегрирани

²⁴ <http://www.informatandm.com/wp-content/uploads/2012/02/ITM-CES-Connected-TV-White-Paper.pdf>

²⁵ COM(2012) 179.

²⁶ COM(2012) 736.

²⁷ [COM\(2012\) 83](#)

организационно-технологични решения в областта на здравеопазването ще ползват 4 милиона граждани в ЕС.

Подходът, изпробван при партньорствата за иновации, ще бъде приложен и за преодоляване на различията между веригите за създаване на стойност в транспорта, енергетиката и ИКТ, както и между обществения и частния сектор, с цел на пазара да се осигурят новаторски решения за интелигентни градове²⁸.

В своя „Годишен обзор на растежа 2013 г.“ Комисията подчерта, че модернизирването на публичната администрация е един от петте основни приоритета за държавите членки през следващите 12—18 месеца, като в тази връзка призова за масова, оперативно съвместима цифровизация на дейността на публичната администрация²⁹. В подкрепа на прехода към цифрови технологии в областта на обществените услуги и с цел да се гарантира, че всички европейци имат достъп до тях, независимо от местопребиваването си, Комисията възнамерява да внедри и разгърне цифрови услуги в основни области от обществен интерес. Те ще се финансират чрез предложения Механизъм за свързване на Европа (МСЕ) и ще подпомагат трансграничната оперативна съвместимост на електронната идентификация, електронното възлагане на обществени поръчки, мобилността на бизнеса, електронното правосъдие, електронните здравни досиета, електронното здравеопазване, сигурността на интернет, цифровата библиотека Europeana, многоезичните приложения, по-безопасния интернет за децата, както и интелигентните енергийни услуги. МСЕ ще обедини националните инфраструктури, които ще се превърнат в центрове за иновации, предлагащи нови приложения в услуга на мобилността на гражданите и предприятията.

- **Основно преобразуващо действие:** Разработване и въвеждане на политика в подкрепа на инфраструктурите за цифрови обществени услуги в рамките на Механизма за свързване на Европа.

4. ТЪРСЕНЕ И ПРЕДЛАГАНЕ НА ВИСОКОСКОРОСТЕН ИНТЕРНЕТ

Високоскоростният интернет е гръбнакът на цифровата икономика. Без него не можем да внедрим и да се възползваме от важни услуги като изчислителните облаци, електронното здравеопазване, интелигентните градове, аудио-визуалните услуги. Увеличението на степента на разпространение на широколентовия интернет с 10 % може да доведе до увеличение на БВП³⁰ с 1—1,5 % годишно или да повиши производителността на труда с 1,5 % за период от пет години. Ето защо Програмата в областта на цифровите технологии за Европа си поставя амбициозната цел за повсеместен достъп до интернет с все по-висока скорост³¹.

Обнадеждаващо е, че покритието и степента на разпространение на високоскоростните мрежи се увеличават, но като цяло Европа изостава от Азия и САЩ и има опасност да не изпълни целите си за 2020 г. Причините за това са няколко, като най-очевидната е

²⁸ [COM\(2012\) 4701](#).

²⁹ [COM\(2012\) 750](#).

³⁰ Czernich et al. (2009), [Broadband Infrastructure and Economic Growth](#) (Широколентовата инфраструктура и икономическият растеж), 2009 г.

³¹ До 2013 г. — 100 % покритие с широколентов достъп, до 2020 г. — достъп за всички домакинства в ЕС до интернет със скорост 30 Mbps, абонаменти за интернет със скорост 100 или повече Mbps за 50 % от домакинствата.

несигурната търговска възвръщаемост на инвестициите в големи мрежи, която се дължи на преобладаващите модели за инвестиране и на структурата на пазара в ЕС. Друга причина са опасенията, че в краткосрочен план потребителите едва ли биха желали да плащат повече за интернет с по-висока скорост, тъй като новите цифрови услуги и съдържание с висока добавена стойност невинаги са достъпни навсякъде в ЕС, а освен това потребителите изпитват съмнения относно действителната скорост, която им се осигурява.

Комисията ще представи цялостен пакет във връзка с пазарните стимули за инвестиране, предоставянето на целево финансиране и снижаването на разходите за внедряване. Инвеститорите трябва да се убедят в перспективата за добра възвръщаемост с отчитане на рисковете. Жизненоважни за насърчаването на дългосрочните инвестиции са както съгласуваността в рамките на единния пазар, която дава възможност за лоялна конкуренция, така и правната сигурност.

В началото на 2013 г. Комисията ще приеме препоръка, с която ще въведе по-строги правила за недискриминация, с които да се гарантира равнопоставен достъп на алтернативните оператори до съществуващите мрежи. По този начин ще се осигури и по-голяма стабилност и съгласуваност между държавите членки по отношение на регулирането на цените на едро за достъп до съществуващите мрежи, както и по-голяма гъвкавост при ценообразуването за продукти за достъп на едро от следващо поколение. Тази мярка следва да даде на дългосрочните инвеститори ясен сигнал за периода най-малко до 2020 г. Комисията ще приеме и препоръка за гарантиране на отворения интернет за потребителите, с която ще се увеличи правната сигурност за мрежовите оператори, инвеститорите, доставчиците на съдържание и потребителите. Комисията възнамерява да направи — в рамките на Акта за единния пазар II³² — законодателно предложение с цел намаляване на разходите и повишаване на ефективността при разгръщане на инфраструктура за свръхбързи комуникации, което следва да се постигне чрез повторно използване на съществуваща инфраструктура, междусекторни полезни взаимодействия, подобрена координация на строителните работи и използване на налично оборудване за достъп от ново поколение. През 2014 г. Комисията ще актуализира своята препоръка от 2007 г. във връзка с пазарите, които подлежат на предварително регламентиране.

Освен това Комисията предложи 9,2 милиарда евро (по постоянни цени от 2011 г.) за инвестиции в информационни и комуникационни технологии по линия на Механизма за свързване на Европа³³ за периода 2014—2020 г. Част от тази сума ще бъде използвана за инвестиции в широколентови мрежи. Механизмът за свързване на Европа ще привлече съвместни инвестиции от частни източници и ще улесни достъпа до капитал за проекти за високоскоростен интернет навсякъде в Европа. Очаква се и предложенията във връзка със структурните фондове и фондовете за развитие на селските райони³⁴ за периода 2014—2020 г. да предоставят поредица нови стимули за инвестиции във високоскоростен интернет, особено в по-слабо развитите региони и в селските райони. В предложението за Регламент относно Европейския фонд за регионално развитие за периода 2014—2020 г. се привеждат доводи в полза на разширяването на широколентовото покритие и разгръщането на високоскоростни мрежи, както и за

---

³² [COM\(2012\) 573.](#)

³³ [COM\(2011\) 676.](#)

³⁴ [COM\(2011\) 615/2](#)

разработването на продукти и услуги в областта на информационните и комуникационните технологии.

Европа трябва да си възвърне водещите позиции в световен мащаб по отношение на мобилните инфраструктури и услуги, които са тясно свързани с наличието на достатъчен радиочестотен спектър. Комисията работи по преодоляване на несъгласуваността на условията за предоставяне на радиочестотен спектър и лицензи за неговото използване, както и освобождаване на допълнителни честоти³⁵. През 2013 г. Комисията ще предложи ясен план за действие в областта на безжичните комуникации.

- **Основно преобразуващо действие:** Въвеждане на трайни законодателни мерки за недискриминация и ценообразуване на едро с цел насърчаване на инвестициите във високоскоростни мрежи и засилване на конкуренцията между мрежите.

5. ИЗЧИСЛИТЕЛНИ ОБЛАЦИ

Изчислителните облаци са пример за промяната в парадигмата, предизвикана от цифровите технологии, които преобразяват из основи такива разнородни сектори като музиката, здравеопазването и науката, и засягат всички — от най-малките фирми до най-големите държавни администрации. Тази технология представлява радикална иновация и се характеризира със засилена употреба на цифрови платформи, съдържание и услуги. Тя може да намали драстично разходите за ИКТ и енергия и да увеличи конкурентоспособността на малките и средните предприятия на световните пазари, като им осигури безпрецедентен достъп до усъвършенствани системи за управление на логистиката и връзките с клиентите. Пълното разгръщане на този тип услуги поставя пред отговорните за политическите насоки и пред законодателите нови предизвикателства във връзка с оперативната съвместимост, защитата на данни и договорните задължения.

Процесите, които протичат след приемането на първоначалната Програма в областта на цифровите технологии, показват необходимостта от цялостна стратегия на ЕС по отношение на изчислителните облаци, която да не се ограничава до конкретни области като електронното административно обслужване и науката. Европейската стратегия във връзка с изчислителните облаци³⁶ съдържа няколко ключови дейности, целящи да повишат степента на активност в тази област, например като се насърчава по-широко прилагане на стандарти и сертифициране на услуги, свързани с изчислителни облаци, като се гарантират сигурни и справедливи договорни условия за услугите, свързани с изчислителни облаци, и се мобилизира покупателната способност на обществения сектор, за да се ускори развитието на зрял пазар за този вид услуги чрез Европейското партньорство в областта на изчислителните облаци. Това партньорство ще бъде насочено към общи изисквания на обществения сектор по отношение на изчислителните облаци и съвместно възлагане на поръчки за свързани с тях услуги, за да се реализират икономии от мащаба. Европейското партньорство в областта на изчислителните облаци освен това ще обединява инициативи, които се осъществяват на равнището на държавите членки. До края на 2013 г. Комисията ще стартира и пилотни дейности, чрез които да се проучи как би се отразил на ефективността преходът на

³⁵ [Решение № 243/2012/ЕС.](#)

³⁶ [СОМ\(2012\) 529.](#)

обществените услуги към изчислителни облаци. Услугите, разработени по линия на Механизма за свързване на Европа, ще се базират на общоевропейски платформи от изчислителни облаци, обезпечаващи оперативната съвместимост между инициативите на отделните държави членки в тази област.

- **Основно преобразуващо действие:** Създаване на Европейско партньорство в областта на изчислителните облаци с цел да се мобилизира покупателната способност на обществения сектор, за да се ускори развитието на пазар, свързан с изчислителни облаци.

6. ДОВЕРИЕ И СИГУРНОСТ

Цифровите медии и технологии, включително интернет, предлагат богати възможности в областта на иновациите, търговията, свободата на словото, демократичното овластяване. Засега обаче не всички европейци се възползват от тях, като основната причина за това е липсата на доверие. По данни от неотдавнашното специално проучване „Евробарометър“ 40 % от потребителите се безпокоят от вероятността някой да злоупотреби с личните им данни, а 38 % — от сигурността на плащанията по интернет³⁷.

Всеки ден се появяват нови заплахи: засилваща се киберпрестъпност; опасност от пробиви в мрежи и информационни системи, ползвани от оператори на жизненоважна инфраструктура, и трансграничното разпространение на подобни проблеми; смущения в стопански дейности, извършвани по интернет, предимно електронна търговия; особен проблем представлява неуместното поведение при ползването на интернет и съдържанието, което може да вреди на потребителите, включително децата. Местните подходи за борба с тези заплахи в киберпространството вече не са достатъчни, поради което се налага координация на равнище ЕС. ЕС следва да се стреми към водеща позиция в световен мащаб по отношение на сигурността на мрежите и информацията, безопасността в интернет и неприкосновеността на личния живот при ползване на интернет. Това ще даде импулс за развитието и на европейски пазар за продукти в областта на киберсигурността.

Сигурността на мрежите и информационните системи изисква подходящо управление на риска, тестове за устойчивост и планове за действие при извънредни ситуации. Комисията ще предложи специална директива във връзка със сигурността на мрежите и информационните системи в ЕС и по този начин ще допринесе за безпроблемното функциониране на вътрешния пазар. Способността на Европейския съюз да се противопостави на киберпрестъпността ще бъде засилена чрез създаването на Европейски център за борба с киберпрестъпността към Европол и приемането на директива относно атаките срещу информационни системи. Тези предложения ще бъдат част от Европейската стратегия за киберсигурност, която ще бъде насочена към повишаване на устойчивостта и надеждността на мрежите и системите за ИКТ, борба с киберпрестъпността и осигуряване на по-последователна политика на международната арена по отношение на киберсигурността.

³⁷ [Special Eurobarometer 390, Cyber security](#) (Специално проучване „Евробарометър“ 390, „Киберсигурност“).

Освен това незаконната продажба на фалшиви стоки по интернет, и по-специално на фалшиви фармацевтични продукти и потребителски артикули, вреди на общественото здраве и подвежда пациентите и потребителите. Успоредно с усилията по правоприлагане от страна на обществените органи, Комисията продължава да насърчава общоевропейски доброволни мерки, като например Меморандума за разбирателство относно продажбата на фалшифицирани стоки по интернет³⁸, които имат за задача справянето с подобни проблеми по веригата на доставки.

В Европейската стратегия за по-добър интернет за децата³⁹ са заложили дейности по опазване на сигурността на децата, които се основават на предоставянето както на права, така и на защита, като по този начин децата се поощряват да използват разумно интернет. Мерките за борба с онлайн изображения на сексуално малтретиране на деца са в съответствие с действащата европейска законодателна уредба, която предоставя необходимите гаранции за личните свободи. Тези мерки ще придобият международен характер, след като в тясно сътрудничество с държавите — членки на ЕС, и САЩ бъде поставено началото на глобален алианс срещу сексуалното малтретиране на деца в интернет. Комисията ще направи оценка също и на съответните практики за саморегулиране и резултатите от тях.

- **Основно преобразуващо действие:** Предложение за директива относно сигурността на мрежите и информацията за определяне на обща минимална степен на готовност на национално равнище, за създаване на координиран механизъм за предотвратяване и противодействие на трансгранични инциденти в киберпространството, управление на риска и изисквания за докладването на инциденти от страна на обществените администрации, предприятията, предоставящи основни услуги (например, в областта на банковото дело, енергетиката, здравеопазването и транспорта), и онлайн платформите.

7. ПРЕДПРИЕМАЧИТЕ И ИКТ ЗА РАБОТНИ МЕСТА И УМЕНИЯ

Безработицата сред младежите е повод за сериозна тревога. Нужно е по-тясно обвързване на редовното използване на ИКТ и обучението в тази област, като тази взаимовръзка бъде призната за изключително важен фактор за успеха на младите хора. Уменията за работа с ИКТ следва да бъдат неотменен елемент от професионалното обучение, образованието в сферата на бизнеса и програмите за обучение през целия живот, за да се гарантира, че младите поколения, както и хората, които са професионално активни в момента, имат възможност да придобият нужните умения. Комисията ще публикува съобщение относно развитието на образованието в тази насока, в което ще разгледа ролята на ИКТ и отворените образователни ресурси като фактори за разгръщането на новаторски учебни и преподавателски практики с цел да се усъвършенстват уменията на населението на ЕС за работа с ИКТ.

Комисията обръща внимание върху факта, че поради липса на квалифициран персонал към 2015 г. в сферата на ИКТ в Европа ще останат незаети между 700 000 и 1 милион работни места. Необходими са допълнителни мерки за увеличаване на общия брой специалисти по ИКТ, както и тяхната мобилност и пригодност за наемане на работа. Ето защо Комисията ще стартира „Широка коалиция за умения и работни места в

³⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/stakeholders/index_en.htm
³⁹ [COM\(2012\) 196.](http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/stakeholders/index_en.htm)

областта на ИКТ“, която ще включва представители на предприятия и администрации от сектора на ИКТ или със значителни изисквания по отношение на ИКТ. Целта е нейните членове да се ангажират сериозно с увеличаване на броя на стажантските места в сферата на ИКТ, по-добро съгласуване на образованието с нуждите на пазара на труда и повишаване на прозрачността и мобилността на пазара на труда чрез стандартизиране на длъжностните характеристики и сертифициране на уменията.

Безпрецедентните възможности, които създават интернет, изчислителните облаци, мобилните платформи, социалните мрежи и масивите от данни, насочват все повече млади хора към предприемачеството. Стартиращите предприятия се нуждаят от благоприятна среда за стопанска дейност, която позволява фалстарт и предоставя улеснен достъп до финансиране, пазари, мрежи и умения. Такава среда следва да се култивира чрез схеми за поделяне на риска, мобилизиране на рисков капитал, благоприятни данъчни условия за предприятията и осигуряване на възможности за осъществяване на контакти. В началото на 2013 г. Комисията ще представи план за действие в подкрепа на предприемачи, развиващи дейност по интернет.

- **Основно преобразуващо действие:** Широка коалиция за умения и работни места в областта на ИКТ — предприемане на практически мерки за преодоляване на недостига на умения в областта на ИКТ и очевидното несъответствие между наличните работни места и предлагането на подходящи професионални умения в тази област.

8. ОТВЪД РАМКИТЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ, РАЗВОЙНАТА ДЕЙНОСТ И ИНОВАЦИИТЕ: ОТРАСЛОВА ПРОГРАМА ЗА ГЛАВНИТЕ БАЗОВИ ТЕХНОЛОГИИ

Научните изследвания, технологичното развитие и иновациите са в основата на разработването на нови продукти и услуги и представянето им на пазара. Научноизследователската и развойната дейност и иновациите в областта на ИКТ, както и свързаните с тях инвестиции и растеж на отрасъла ще гарантират конкурентоспособността на Европа в средносрочен и дългосрочен план. Европа се нуждае от солидна база в информационните и комуникационните технологии, тъй като те са важен стопански сектор сами по себе си и същевременно служат като база за иновации и повишаване на производителността в редица други сектори — от промишлеността до енергетиката, транспорта и здравеопазването. Така например, усъвършенстването на чиповете води до увеличаване на възможността за обработка на данни и на броя на приложенията. На фотониката се дължат иновации в разнообразни области — от диагностициране на рак до бездефектно персонализирано производство. В Япония, Тайван, Корея, Китай и САЩ вече се работи по тези проблеми. Европа разполага с всички предпоставки да оглави развойната дейност при технологиите от ново поколение. За тази цел е необходимо да се преодолеят раздробеността на отделните национални политики, пречките от законодателен характер и недостигът на квалифицирани инженери — препятствия, които спъват развитието в редица сфери. Едва тогава би било възможно промишлени успехи, като проектът Airbus, да бъдат реализирани и в други области — например, в областта на полупроводниците⁴⁰.

⁴⁰ „Дали не трябва да потърсим Airbus при чиповете?“, реч на заместник-председателя на Европейската комисия Нели Крус от 24 май 2012 г., http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-382_en.htm.

Необходимо е финансирането на научноизследователската и развойната дейност да се извършва съвместно на всички равнища (ЕС, държавите членки и отделните отрасли) и да се съсредоточи върху стратегически изисквания, напр. в областта на фотониката, роботиката, високопроизводителните изчислителни системи⁴¹, фабриките на бъдещето⁴², публично-частното партньорство „Интернет на бъдещето“⁴³ и електрониката. То трябва също така да се доближи до пазара, за да отговори на общественото предизвикателство, свързано със създаването на по-екосъобразна Европа, чиято цел е да се подобри качеството на живот на всички граждани. Допълнителен акцент ще бъде поставен върху инициативите за интелигентните градове, „зелените“ автомобили⁴⁴, активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве, както и енергийно ефективните сгради⁴⁵.

В допълнение към съобщението относно главните базови технологии⁴⁶ Комисията ще предложи отраслова стратегия в подкрепа на микро- и наноелектрониката, с цел Европа да стане по-привлекателна за инвестиции в проектирането и производството и да увеличи пазарния си дял в световен мащаб.

- **Основно преобразуващо действие:** Обединяване на европейските публични и частни ресурси за микро- и наноелектроника в рамките на обща секторна стратегия, укрепване на съвместно предприятие на равнище ЕС⁴⁷, което да служи като основно средство в помощ на научноизследователската и развойната дейност и инвестициите.

9. ИЗПЪЛНЕНИЕ И УПРАВЛЕНИЕ

Комисията ще консолидира и укрепи механизмите за изпълнение на дейностите по Програмата в областта на цифровите технологии за Европа, като засили сътрудничеството с националните и местните органи чрез групата на високо равнище по програмата. Вече бе създадена и мрежа от водещи личности⁴⁸ в областта. Ще продължи диалогът със заинтересованите страни, по-специално в рамките на Асамблеята на Програмата в областта на цифровите технологии и чрез по-нататъшното използване на наличните инструменти за сътрудничество по интернет. Ще бъдат предприети и срещи на местно равнище с държавите членки, на които ще бъде представена актуализираната Програма в областта на цифровите технологии за Европа и свързаните с нея въпроси на политиката, като същевременно ще бъде събрана информация относно политиката и проблемите на отделните държави членки в тази област.

⁴¹ [COM\(2012\) 45](#).

⁴² ec.europa.eu/information_society/tl/ecowor/manuf/index_en.htm

⁴³ <http://www.future-internet.eu/home/future-internet-ppp.html>

⁴⁴ www.green-cars-initiative.eu.

⁴⁵ www.e2b-ei.eu.

⁴⁶ [COM\(2012\) 341](#).

⁴⁷ Включващо най-малко областите, които понастоящем се обслужват от съвместните предприятия ENIAC (<http://www.eniac.eu>) и ARTEMIS (<http://www.artemis-ju.eu/>).

⁴⁸ По инициатива на председателя на Комисията г-н Барозу редица държави членки определиха свои [водещи личности](#) в областта на цифровите технологии, които да подкрепят програмата, като подтикват хората да използват интернет, борят се със социалното изключване, насърчават работещите да усъвършенстват уменията си в областта на цифровите технологии.

В съответствие с европейската политика за свободен достъп до данни Комисията събира и обменя данни, предимно чрез Прегледа на показателите по Програмата в областта на цифровите технологии за Европа, който ще бъде обединен с Годишния отчет за напредъка по Програмата в областта на цифровите технологии за Европа. Той предоставя обобщена информация за развитието на цифровите пазари в ЕС и в държавите членки, която се използва в Годишния обзор на растежа и в специфичните за всяка държава членка препоръки в рамките на Европейския семестър за икономическа координация⁴⁹.

Комисията ще следи за това, всички действия, предприети съгласно настоящото съобщение, да бъдат съобразени с Хартата на основните права на Европейския съюз⁵⁰. В съответствие с неотдашните препоръки на [Европейската група по етика](#) тя поема задължение за етично и отговорно внедряване на новите технологии, включително необходимостта от достъп за всички, грижа за децата и други уязвими групи от населението, защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, продължаване на изследването на психологическите и обществените въздействия на ИКТ.

Тъй като интернет е глобален по своя характер, от особена важност са глобалното управление и международното сътрудничество. Комисията ще продължи да подкрепя принципите, залегнали в стратегията СОМРАСТ⁵¹, като сътрудничи в международни форуми като Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), групата Г-8 и съответните платформи на ООН, в това число Форума за управление на интернет, и ще продължи да популяризира ценностите, свързани със свободата на интернет.

10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Целта е икономиката и обществото на ЕС да се преобразят в една високотехнологична Европа, където цифровите технологии, медии и съдържание се възприемат и използват от всички. Бурното навлизане на ИКТ в нашето ежедневие допринася повече от която и да било технологична иновация за радикална промяна в икономиката и обществото като цяло. Тъй като дават възможност за увеличаване на икономическия растеж и благосъстоянието чрез по-висока ефективност, нови продукти и услуги, включително интелигентни обществени услуги, през идното десетилетие (ИКТ) могат да предизвикат прелом в обществото и в производствените системи.

Засега Европа изостава в сравнение с други развити икономики по отношение на стратегическото използване на ИКТ като основен инструмент на политиката, който стимулира създаването на благосъстояние и води до промени в обществото. Стратегическото използване на ИКТ има потенциал за бързо постигане на благоприятен цикъл, при който ефективността се преобразува в растеж. ИКТ дават възможност за значително намаляване на разходите по осигуряване на качеството на

⁴⁹ http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/index_en.htm

⁵⁰ [COM\(2010\) 573](#).

⁵¹ „Договор за интернет: интернет, който се характеризира с гражданска отговорност, участие на много заинтересовани страни, демократична ориентация, солидна архитектура, интернет, който вдъхва доверие и се управлява по прозрачен начин“. Реч на Нели Крус, заместник-председател на Европейската комисия:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/11/479&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

системите за социална защита, които са отличителна черта на модерното европейско общество, въвеждайки по-индивидуализиран подход в здравните грижи, по-добро образование и разширено демократично участие в обществения живот. За предприятията масовото въвеждане на ИКТ означава по-ефективни връзки с клиентите, повишена производителност и оперативна ефективност. За младите предприемачи и специалисти то разкрива безпрецедентни възможности, а на по-възрастните хора дава шанс да останат активни участници в социално-икономическите процеси.

Предложенията, които се съдържат в настоящото съобщение, са насочени към конкретни пречки пред цифровата трансформация на Европа. Те могат да представляват предизвикателство за съществуващите системи и интереси. Запазването на статуквото обаче няма да осигури бъдеще за Европа в дългосрочна перспектива. Подкрепата за предложенията ще означава да се поеме ангажимент за преодоляване на препятствията и следователно да се заложи на просперитета и благоденствието.

Предложенията са взаимосвързани, като всяко от тях е ориентирано към конкретна критична част от Програмата в областта на цифровите технологии за Европа. Тяхната цел е да предизвикат пробиви в конкретни сфери и да използват техния лостов ефект. Те нямат за цел да заменят текущи дейности по Програмата в областта на цифровите технологии за Европа, но ще им бъде дадено предимство поради очакваното въздействие в кратко- до средносрочен план.

Всички действия, предложени в настоящото съобщение, за които се изисква финансово участие от ЕС след 2013 г., ще се финансират от бюджета, предназначен за съответната област на политика в предложението на Комисията за многогодишна финансова рамка (МФР) на ЕС за периода 2014—2020 г., без да се засягат окончателното решение и окончателните суми в предложени пакети за МФР 2014—2020 г., както и за Механизма за свързване на Европа, структурните фондове и програмата „Хоризонт 2020“.

Комисията приканва всички, които са загрижени за развитието на цифровите технологии в Европа, да ѝ съдействат за осъществяване на набелязаните предложения, тъй като те са жизненоважни за осигуряване на конкурентоспособни позиции на Европа в тази област в световен мащаб.